រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

ការលើកកម្ពស់ស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ពីឆ្នាំ ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ ២០២១

EMPOWERING WOMEN IN ROYAL CAMBODIAN ARMED FORCES FROM 2016-2021

ឆាំ ឆារីនី

និក្ខេបបទបណ្ឌិត

ជំនាញ រដ្ឋបាលសាធារណៈ

ឆ្នាំ ២០២២

មាតិកា

ទំព័រ

ឧទ្ទិសស្នាដៃ i
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ ii
អំណះអំណាង iii
បញ្ជីអក្សរកាត់ iv
បញ្ជីតារាង v
បញ្ជីក្រាហ្វិក vii
មូលន័យសង្ខេប ជាភាសាជាតិ ខ្មែរ viii
មូលន័យសង្ខេប ជាភាសាបរទេស អង់គ្លេស Abstract ix
សង្ខេបបទនិក្ខេបបទ ជាភាសាជាតិ ខ្មែរ x
សង្ខេបបទនិក្ខេបបទ ជាភាសាបរទេស អង់គ្លេស (Dissertation Summary) xxvii
អារម្ភកថា xlii

សេចក្តីផ្តើម

១-លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ១
២-ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ៣
៣-គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ៤
៤-ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ៥
៥-វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ ៥
៥.១-ការប្រមូលទិន្នន័យ ៥
ក. ការជ្រើសរើសនិងកំណត់ទំហំសំណាក ៦
ខ. ស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ពីឆ្នាំ (២០១៦-២០២១) ៨
៥.២-ប្រភពទិន្នន័យ ១០
៥.៣-ការវិភាគទិន្នន័យ ១០
៥.៤-វិធីសាស្ត្រក្នុងការសរសេរ ១១
៦-សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ១១
៧-រចនាសម្ព័ន្ធនៃនិក្ខេបបទ ១២

ជំពូកទី១
ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការលើកកម្ពស់ស្ត្រី

១.១-ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងយេនឌ័រ

១.១.១-និយមន័យស្ត្រី ១៤

ក.ទ្រឹស្តីស្ត្រីនិយម ឬ ស្រីនិយម ១៤

ខ.ទ្រឹស្តីស្ត្រីក្នុងពុទ្ធសាសនា ១៥

គ.របបមាតាធិបតេយ្យ ១៥

១.១.២-ទ្រឹស្តីយេនឌ័រ និងភេទ ១៥

១.១.៣-ការវិភាគយេនឌ័រ(GENDER ANYLYSIS) ១៦

១.១.៤-កំណត់អត្ថន័យនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ១៧

១.១.៥-សមភាពយេនឌ័រ ១៧

១.២-ប្រវត្តិស្ត្រីតាមសម័យកាលខ្មែរ

១.៣-ប្រវត្តិស្ត្រីជាយោធិន

១.៤-ការលើកកម្ពស់យេនឌ័រក្នុងបរិបទសកល

១.៤.១-សន្និសិទពិភពលោកស្តីពីស្ត្រី ២៧

១.៤.២-សមភាពយេនឌ័រនៅសហភាពអឺរ៉ុប ២៨

១.៤.៣ សមភាពយេនឌ័រនៅសហរដ្ឋអាម៉េរិក ៣០

១.៤.៤-គោលការណ៍សមភាពយេនឌ័រក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ត្រីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ៣៣

ក-គោលការណ៍ទី១៖ ការបង្កើតភាពជាអ្នកដឹកនាំកម្រិតខ្ពស់សម្រាប់សមភាពយេនឌ័រ ៣៥

ខ-គោលការណ៍ទី២៖ ស្ត្រីនិងបុរសត្រូវមានស្មើភាពគ្នានៅកន្លែងធ្វើការ ការគោរពគាំទ្រសិទ្ធិមនុស្ស និងមិនមានការរើសអើង ៣៥

គ-គោលការណ៍ទី៣៖ការធានាបាននូវសុខភាព សុវត្ថិភាពនិងសុខមាលភាពរបស់ស្ត្រីនិងបុរស ៣៦

ឃ-គោលការណ៍ទី៤៖ ការលើកកម្ពស់ការអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ស្ត្រី ៣៧

ង- គោលការណ៍ទី៥៖ ការអនុវត្ត ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ និងការអនុវត្តទីផ្សារដែលផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី ៣៧

ច- គោលការណ៍ទី៦៖ ការលើកកម្ពស់សមភាព តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើមនិងការតស៊ូ

មតិរបស់សហគមន៍...៣៧
ឆ- គោលការណ៍ទី៧ ៖ វាស់វែង និងរាយការណ៍ជាសាធារណៈ អំពីវឌ្ឍនភាពអំពីសមភាពយេនឌ័រដែលសម្រេចបាន ៣៨

១.៥-ច្បាប់ គោលនយោបាយ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិ និងអន្តរជាតិ ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា

១.៥.១-ច្បាប់ គោលនយោបាយ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិ ៤០
១.៥.២-បទដ្ឋានគតិយុត្តអន្តរជាតិ ៤០
១.៥៣-យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដំណាក់កាលទី៣ និងទី៤....៤១
១.៥.៤-ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈទី៤ និងទី៥ .... ៤២
ក-ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈទី៤ .... ៤២
ខ-ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈទី៥... ៤៤
គ-គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព(SDG).. ៤៧
ឃ-យន្តការជាតិលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ.. ៤៨

១.៦- យោធិនស្ត្រីនៅឆាកអន្តរជាតិ

១.៦.១-យោធិនស្ត្រីនៅអ៊ឺរ៉ុប.. ៥១
ក-ប្រទេសបារាំង ៥១
ខ-ប្រទេសអាឡឺម៉ង់...៥៣
១.៦.២-យោធិនស្ត្រីនៅអាស៊ី.. ៥៥
ក-ប្រទេសឥណ្ឌា ៥៥
ខ-ប្រទេសថៃ ៥៩
គ-ប្រទេសវៀតណាម...៦១
ឃ-ប្រទេសឡាវ ៦២

១.៧-ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយសាធារណៈ

១.៧.១-និយមន័យគោលនយោបាយសាធារណៈ...៦៥
១.៧.២-សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាគោលនយោបាយសាធារណៈ........................ ៦៦
១.៧.៣-ទ្រឹស្តីនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយសាធារណៈ ៦៦
ក-ទ្រឹស្តី លោក ចច សីអេវ៉ាត ទី៣ (George C. EdwardsIII)............... ៦៧
ខ-ទ្រឹស្តី លោក ឌ័រ អេសវ៉ាន់ មែតធ័រ (Doned S.Van Meter)និង
លោក ឆាល អី វ៉ាន់ហ៊ិន (Carl E.Van Horn) ៦៧

ជំពូកទី២
ការលើកកម្ពស់ស្ត្រី(យោធិននារី)ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ នៅកម្ពុជា

២.១-ការលើកកម្ពស់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា

២.១.១-ស្ត្រី និងការអប់រំ ៦៩

២.១.២-ការពង្រឹងសមត្ថភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រី ៧០

២.១.៣-ការពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងការចូលរួមក្នុងការងារនយោបាយ និងកំណែទម្រង់... ៧២

២.១.៤-ការការពារផ្នែកច្បាប់ សម្រាប់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី ៧៣

២.១.៥-ស្ត្រី និងសុខភាព ៧៣

២.១.៦-ស្ត្រី និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ៧៤

២.១.៧-ស្ត្រី និងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍបៃតង និងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ៨០

២.២-កងយោធពលខេមរភូមិន្ទក្នុងកិច្ចការពារជាតិ

២.២.១-ប្រវត្តិក្រសួងការពារជាតិ........ ៨១

២.២.២-រចនាសម្ព័ននិងសមិទ្ធផលសម្រេចបានរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ...... ៨៤

ក.អំពីអត្តសញ្ញាណ ៨៥

ខ.អំពីឋានានុក្រម ៨៥

គ.ការការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ........ ៩៥

ឃ.ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ........ ៩៦

ង.កំណែទម្រង់យោធា ៩៦

ច.ការងារកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ........ ៩៨

ឆ.ការបញ្ជូនកងកម្លាំងរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ៩៨

ជ.ការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់យោធិន និងអតីតយុទ្ធជន ៩៩

២.៣-ស្ថានភាពយេនឌ័រក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ

២.៣.១-រចនាសម្ព័ន្ធយេនឌ័រទូទាំងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ........ ១០១

ក- ទិន្នន័យយោធិននារីនៅទូទាំងប្រទេស ១០១

ខ- តួនាទី មុខដំណែង ស្ត្រីជាថ្នាក់ដឹកនាំ និងស្ត្រីជាយោធិនក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១០២

២.៣.២-ការវិភាគយេនឌ័រក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១១១

២.៤-ការលើកកម្ពស់ស្ត្រី(យោធិននារី)ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ

២.៤.១-ការបណ្តុះបណ្តាល និងការកសាងសមត្ថភាព ១១២
ក-ការហ្វឹកហ្វឺន និងបណ្តុះបណ្តាល ១១៣
ខ-ការបង្កើនសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល ១១៧
ខ-១.សាកលវិទ្យាល័យការពារជាតិ ១១៨
ខ-២.វិទ្យាស្ថានវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាលនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១១៩
ខ-៣.សាលាហ្វឹកហ្វឺនក្រោមអគ្គបញ្ជាការដ្ឋានខ.ភ.ម ១២០
ខ-៤.មជ្ឈមណ្ឌលកីឡានៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១២០
គ-ការចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ ១២១
ឃ-កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ១២២
២.៤.២-ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១២២
២.៤.៣-យោធិននារីចូលរួមបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ១៣៣
ក-លើពិភពលោក ១៤០
ខ-អាស៊ាន ១៤០
២.៤.៤-លទ្ធផលសម្រេចបានលើការងារយេនឌ័រ ១៤៣
ក-ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ គោលនយោបាយ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
រយៈពេល៥ឆ្នាំ(ឆ្នាំ២០១៦-២០២០) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ១៤៤
ខ-ពិធីអបអរសាទរទិវាអន្តរជាតិនារី ៨ មីនា ១៤៥
គ-កិច្ចប្រជុំក្នុងនិងក្រៅប្រទេស សិក្ខាសាលាជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ១៤៦
ឃ-យោធិននារីនិងការងារកីឡា ១៤៧
ង-យោធិននារី និងការងារយោធា-ស៊ីវិល ១៤៨
ច-យោធិននារីនឹងការគាំពារសង្គម និងការត្រៀមចូលនិវត្តន៍ ១៤៩
ឆ-របបសោធននិវត្តន៍អប្បបរមា ១៥២
ជ-របបសោធននិវត្តន៍អតិបរមា ១៥២

ជំពូកទី៣
កត្តាជះឥទ្ធិពលលើការអនុវត្តគោលនយោបាយលើកកម្ពស់ស្ត្រី (យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ

៣.១-ការស្វែងយល់ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ត្រីជាយោធិនឱ្យកាន់តែរឹងមាំ

៣.១.១-លក្ខណៈសម្បត្តិធ្វើឱ្យយោធិននារីមានភាពខ្លាំងក្លា មោះមុត និងរឹងមាំ.....១៥៦

៣.១.២-មេរៀននិងបទពិសោធន៍ជំរុញឱ្យស្ត្រីជាយោធិននារីទទួលបានជោគជ័យ.១៥៧

៣.២-ឆន្ទៈនយោបាយរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់

៣.២.១-ការផ្តល់ឱកាស.. ១៦១

៣.២.២-ការឧបត្ថមគាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្ត ១៦៣

៣.២.៣-មុខតំណែង និងឋានន្តសក្តិ... ១៦៤

៣.៣-ធនធាន

៣.៣.១-ធនធានមនុស្ស ១៧៦

ក-សមត្ថភាព (កម្រិតវប្បធម៌ និងជំនាញ) ១៧៦

ខ-ការបណ្តុះបណ្តាល(ការកសាងសមត្ថភាព) ១៧៩

គ-ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស(ទំនើបកម្ម និងនវានុវត្តន៍) ១៨០

ឃ-បទពិសោធន៍ការងារ.. ១៨១

៣.៣.២-ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ១៨២

ក-ប្រភពថវិកាជាតិ ១៨៣

ខ-ប្រភពថវិកាសប្បុរធម៌ ១៨៥

៣.៤-ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

៣.៤.១-ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី(យោធិននារី) ១៨៧

៣.៤.២-ការចូលរួមរបស់ក្រសួងការពារជាតិ អគ្គបញ្ជាការដ្ឋាន ខ.ភ.ម និងបណ្តាប្រភេទទ័ព..១៩០

ក-បញ្ជាការដ្ឋានកងទ័ពជើងគោក ១៩១

ខ- បញ្ជាការដ្ឋានកងទ័ពជើងទឹក... ១៩១

គ- បញ្ជាការដ្ឋានកងទ័ពជើងអាកាស ១៩២

ឃ- បញ្ជាការដ្ឋានកងរាជអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស ១៩២

៣.៥-ទំនាក់ទំនងអន្តរអង្គភាព
៣.៥.១-ក្រសួងការពារជាតិ និងក្រសួង ស្ថាប័ន ១៩៣
៣.៥.២-អគ្គបញ្ជាការដ្ឋាននៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ បណ្តាប្រទេសជាមិត្ត និងអង្គការដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ១៩៦

៣.៦ - គោលនយោបាយ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិ អន្តរជាតិ
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍
គន្ថនិទ្ទេស
ឧបសម្ព័ន្ធ
បញ្ជីរូបសំណួរ

បញ្ជីអក្សរកាត់		
CEDAW	Convention on the Elimination of All forms Discrimination Against Women	អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទស៊ី.ដ.
CMDG	Cambodia Millennium Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហវត្សរ៍កម្ពុជា
SDG	Sustainable Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព
CRC	Convention on the Rights of Children	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ
UNSCR	United Nation Security Council resolution	សេចក្តីសម្រេចស្តីពីក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
NCW	National Commission for Women	គណៈកម្មការជាតិសម្រាប់ស្ត្រី
GMAGs	Gender Mainstreaming Action Groups	ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
A R	Assam Rifles	កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធប៉ារ៉ា
C S	Credit Suisse	សារព័ត៌មាន មានឈ្មោះថា ក្រេឌិត ស៊ូត
AWEN	ASEAN Woman Enterprise Networking.	សហគ្រិនស្ត្រីកម្ពុជាបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងបណ្តាញសហគ្រិនស្ត្រីអាស៊ាន
NPMEC	National Centre for Peacekeeping Forces, Mines and Explosive Remnants of War Clearance.	មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រងកងកម្លាំងរក្សាសន្តិភាព បោសសំអាតមីន និងកាកសំណល់សង្គ្រាម
UN WOMEN	United Nations Women	ស្ត្រីនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
MRK	Marine Royal Khmer	កងនាវាចរណ៍ខេមរភូមិន្ទ
PM	Police Military	កងរាជអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស
UN	United Nations	អង្គការសហប្រជាជាតិ
MOD	Ministry of National Defence	ក្រសួងការពារជាតិ

MOWA	Ministry of Woman's Affair	ក្រសួងកិច្ចការនារី
RCAF	Royal Cambodian Armed Force	កងទ័ពជើងគោកនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
SO/UNMO	Staff officer/ United Nations military observer	បុគ្គលិក / ឃោជាសង្កេតការណ៍អង្គការសហប្រជាជាតិ
UNMISS	United Nations Mission in South Sudan	បេសកកម្មអង្គការសហប្រជាជាតិនៅស៊ូដង់ខាងត្បូង
UNAMID	United Nations Mission in Dafur	បេសកកម្មអង្គការសហប្រជាជាតិនៅដាហ្វ៊ូរ
UNIFIL	United Nations interim force in Lebanon	កម្លាំងបណ្ដោះអាសន្នអង្គការសហប្រជាជាតិនៅលីបង់
MINUSCA	Multi-dimensional integrated stabilization mission in the Central African Republic	បេសកកម្មស្ថេរភាពរួមគ្នា នៅសាធារណរដ្ឋអាហ្វ្រិកកណ្ដាល

បញ្ជីអក្សរកាត់		
CEDAW	Convention on the Elimination of All forms Discrimination Against Women	អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទស៊ុ.ដ.
CMDG	Cambodia Millennium Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហវត្សរ៍កម្ពុជា
SDG	Sustainable Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព
CRC	Convention on the Rights of Children	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ
UNSCR	United Nation Security Council resolution	សេចក្តីសម្រេចស្តីពីក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
NCW	National Commission for Women	គណៈកម្មការជាតិសម្រាប់ស្ត្រី
GMAGs	Gender Mainstreaming Action Groups	ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
A R	Assam Rifles	កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធប៉ារ៉ា
C S	Credit Suisse	សារព័ត៌មាន មានឈ្មោះថា ក្រេឌិត ស៊ូត
AWEN	ASEAN Woman Enterprise Networking.	សហគ្រិនស្ត្រីកម្ពុជាបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងបណ្តាញសហគ្រិនស្ត្រីអាស៊ាន
NPMEC	National Centre for Peacekeeping Forces, Mines and Explosive Remnants of War Clearance.	មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រងកងកម្លាំងរក្សាសន្តិភាព បោសសំអាតមីន និងកាកសំណល់សង្គ្រាម
UN WOMEN	United Nations Women	ស្ត្រីនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
MRK	Marine Royal Khmer	កងនាវាចរណ៍ខេមរភូមិន្ទ
PM	Police Military	កងរាជអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស
UN	United Nations	អង្គការសហប្រជាជាតិ
MOD	Ministry of National Defence	ក្រសួងការពារជាតិ
MOWA	Ministry of Woman's Affair	ក្រសួងកិច្ចការនារី
RCAF	Royal Cambodian Armed Force	កងទ័ពជើងគោកនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

SO/UNMO	Staff officer/ United Nations military observer	បុគ្គលិក / យោធាសង្កេតការណ៍អង្គការសហប្រជាជាតិ
UNMISS	United Nations Mission in South Sudan	បេសកកម្មអង្គការសហប្រជាជាតិនៅស៊ូដង់ខាងត្បូង
UNAMID	United Nations Mission in Dafur	បេសកកម្មអង្គការសហប្រជាជាតិនៅដាហ្វ៊ូរ
UNIFIL	United Nations interim force in Lebanon	កម្លាំងបណ្ដោះអាសន្នអង្គការសហប្រជាជាតិនៅលីបង់
MINUSCA	Multi-dimensional integrated stabilization mission in the Central African Republic	បេសកកម្មស្ថេរភាពរួមគ្នា នៅសាធារណរដ្ឋអាហ្វ្រិកកណ្ដាល

បញ្ជីតារាង

ចំណងជើងតារាង៖ *ទំព័រ*

- **តារាងទី១៖** ចំនួនសំណាកស្ត្រី (យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ចាប់ពីឆ្នាំ (២០១៦-២០២១)....................០៩
- **តារាងទី២៖** សមាមាត្រស្ត្រីក្នុងថ្នាក់ធ្វើសេចក្តីសម្រេចពីឆ្នាំ២០១២ ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦........៧៦
- **តារាងទី៣៖** ស្ថិតិស្ត្រីចូលរួមក្នុងអង្គនីតិបញ្ញត្តិ (រដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា) ពីឆ្នាំ(១៩៩៣-២០១៩)......៧៨
- **តារាងទី៤៖** ស្ថិតិស្ត្រីនៅក្នុងអង្គនីតិប្រតិបត្តិ ពីឆ្នាំ១៩៩៣ ដល់ ឆ្នាំ២០១៩ ....៧៩
- **តារាងទី៥៖** មុខតំណែងជាថ្នាក់ដឹកនាំរបស់ក្រសួងការពារជាតិ....................១០២
- **តារាងទី៦៖** ចំនួនមុខតំណែង និងឋានន្តរសក្តិស្ត្រី(យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១....................១០៥
- **តារាងទី៧៖** បរិមាណមុខតំណែងស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទឆ្នាំ២០២១....................១០៧
- **តារាងទី៨៖** ចំនួនសិក្ខាកាម (យោធិននារី) ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា កំពុងសិក្សាក្នុងប្រទេស ចាប់ពីឆ្នាំ (២០១៦-២០២០)....................១១៤
- **តារាងទី៩៖** សិក្ខាកាមស្ត្រី(យោធិននារី) ដែលសិក្សានៅគ្រឹះស្ថានសិក្សាយោធា ក្រៅប្រទេស ចាប់ពីឆ្នាំ (២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១)....................១១៦
- **តារាងទី១០៖** កម្រិតសញ្ញាបត្រនៃការបណ្តុះបណ្តាលនៅវិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល នៃ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ....................១២០
- **តារាងទី១១៖** សិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឆ្នាំ២០១៦....................១២៧
- **តារាងទី១២៖** សិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឆ្នាំ២០១៧....................១២៨
- **តារាងទី១៣៖** សិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឆ្នាំ២០១៨....................១២៩
- **តារាងទី១៤៖** សិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឆ្នាំ២០១៩.................... ១៣០
- **តារាងទី១៥៖** សិក្ខាសាលា និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រឆ្នាំ២០២០.................... ១៣១
- **តារាងទី១៦៖** សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីយេនឌ័រ ឆ្នាំ២០២១ តាម អនឡាញ (ONLINE).................... ១៣២

- **តារាងទី១៧៖** ចំនួនយោធិននារីដែលប្រទេសកម្ពុជាបានបញ្ជូនចូលរួមបំពេញបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាព របស់អង្គការសហប្រជាជាតិធៀបនឹងយោធិនបុរសចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ២០២១........**១៣៨**
- **តារាងទី១៨៖** ផែនទីប្រទេសដែលកងកម្លាំង របស់ប្រទេសកម្ពុជាបានចូលរួម ក្នុងបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ..**១៤៣**
- **តារាងទី១៩៖** ចំនួនយោធិននារីដែលបានចូលសោធននិវត្តន៍ ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១...**១៥៤**
- **តារាងទី២០៖** ប្រភេទនៃរង្វាន់ និងការលើកទឹកចិត្ត...**១៦៤**
- **តារាងទី២១៖** កំណើនជាមធ្យមមុខតំណែង និងឋានន្តរសក្តិក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ត្រី(យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ...**១៦៧**
- **តារាងទី២២៖** ចំនួនស្ត្រី(យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជាចាប់ពី ឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១...**១៧០**
- **តារាងទី២៣៖** កម្រិតវប្បធម៌យោធិននារីទូទាំងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទក្នុងឆ្នាំ២០២១.....**១៧៨**
- **តារាងទី២៤៖** គ្រឿងឥស្សរិយយស ប័ណ្ណ និងលិខិតសរសើរចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦.................**២០០**
- **តារាងទី២៥៖** គ្រឿងឥស្សរិយយស ប័ណ្ណ និងលិខិតសរសើរចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ២០២០..**២០៤**
- **តារាងទី២៦៖** គ្រឿងឥស្សរិយយស បណ្ណ និងលិខិតសរសើរឆ្នាំ២០២១.........................**២០៥**

បញ្ជីក្រាហ្វិក

ចំណងជើងក្រាហ្វិកៈ *ទំព័រ*

- **ក្រាហ្វិកទី១ៈ** ចំនួនកងកម្លាំងស្ត្រីជាយោធានៅសហរដ្ឋអាម៉េរិក ឆ្នាំ២០១៣ ដល់ ឆ្នាំ២០១៨ ៣៣
- **ក្រាហ្វិកទី២ៈ** ទិន្នន័យស្ត្រីយោធាក្នុងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធឥណ្ឌាចាប់ពីឆ្នាំ(២០១៥-២០១៩) .. ៥៨
- **ក្រាហ្វិកទី៣ៈ** ភាគរយយោធិនទាំងពីរភេទក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទក្នុងឆ្នាំ២០២១ ...... ១០១
- **ក្រាហ្វិកទី៤ៈ** ឋានន្តរសក្តិ របស់យោធិនបែងចែងតាមភេទនៅក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទក្នុងឆ្នាំ ២០២១ .... ១០៦
- **ក្រាហ្វិកទី៥ៈ** ចំនួនសិក្ខាកាមស្ត្រី (យោធិននារី) ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា កំពុងសិក្សាក្នុងប្រទេសចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១ .... ១១៥
- **ក្រាហ្វិកទី៦ៈ** សិក្ខាកាមស្ត្រី (យោធិននារី) ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា កំពុងសិក្សាក្រៅប្រទេស ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១ .... ១១៧
- **ក្រាហ្វិកទី៧ៈ** ចំនួនយោធិននារីដែលប្រទេសកម្ពុជាបានបញ្ជូនចូលរួមបំពេញបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិធៀបនឹងយោធិនបុរស ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ២០២១ .... ១៣៩
- **ក្រាហ្វិកទី៨ៈ** ចំនួនស្ត្រី(យោធិននារី) បានចូលរួមជាកងកម្លាំងក្នុងបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ២០២១ .... ១៤១
- **ក្រាហ្វិកទី៩ៈ** ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលថែរក្សាកុមារ សាលាមត្តេយ្យ និងសាលាបឋមសិក្សា... ១៦០
- **ក្រាហ្វិកទី១០ៈ** ការផ្តល់ឱកាស ១៦២
- **ក្រាហ្វិកទី១១ៈ** កំណើនចំនួនស្ត្រី (យោធិននារី) ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១ .... ១៦៥
- **ក្រាហ្វិកទី១២ៈ** ប្រៀបធៀបមុខតំណែង និងឋានន្តរសក្តិស្ត្រី (យោធិននារី) ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១ .... ១៦៥
- **ក្រាហ្វិកទី១៣ៈ** ឋានន្តរសក្តិស្ត្រី(យោធិននារី)ក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជារយៈពេល ៦ឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១ គិតជាមធ្យម ១៦៨
- **ក្រាហ្វិកទី១៤ៈ** មុខតំណែង និងឋានន្តរសក្តិស្ត្រី (យោធិននារី) ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ (២០២១) ១៦៩

- **ក្រាហ្វិកទី១៥៖** កំណើនស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ គិតជាមធ្យមឆ្នាំ២០២១..............១៧២
- **ក្រាហ្វិកទី១៦៖** ចំនួនសំណាកស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ គិតជាមធ្យម.......................១៧៣
- **ក្រាហ្វិកទី១៧៖** មុខតំណែង និងឋានន្តរសក្តិស្ត្រីក្នុងរយៈពេល៦ឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ ២០២១...១៧៥
- **ក្រាហ្វិកទី១៨៖** ការឧបត្ថមគាំទ្រ និងការលើកទឹកចិត្ត...១៧៦
- **ក្រាហ្វិកទី១៩៖** កម្រិតវប្បធម៌របស់ស្ត្រីយោធិននារីក្នុងឆ្នាំ២០២១...១៧៧
- **ក្រាហ្វិកទី២០៖** ការបណ្តុះបណ្តាល(ការកសាងសមត្ថភាព) ១៨០
- **ក្រាហ្វិកទី២១៖** ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស(ទំនើបកម្ម និងនវានុវត្តន៍) ១៨១
- **ក្រាហ្វិកទី២២៖** បទពិសោធន៍ការងារ...១៨២
- **ក្រាហ្វិកទី២៣៖** ការពេញចិត្ត និងឆន្ទៈ...១៨៧
- **ក្រាហ្វិកទី២៤៖** វិន័យម៉ោងការងារ ១៨៨
- **ក្រាហ្វិកទី២៥៖** អាយុរបស់ស្ត្រី (យោធិននារី) ១៨៩
- **ក្រាហ្វិកទី២៦៖** ភាពនៅលីវរបស់ស្ត្រី (យោធិននារី) ១៩០
- **ក្រាហ្វិកទី២៧៖** ទំនាក់ទំនងអន្តរអង្គភាព...១៩៧
- **ក្រាហ្វិកទី២៨៖** គ្រឿងឥស្សរិយយស ប័ណ្ណសរសើរ និងលិខិតសរសើរជូនស្ត្រី(យោធិននារី) ដែលមានស្នាដៃ. ២០៦

មូលន័យសង្ខេប

«ការលើកកម្ពស់ស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ ឆ្នាំ២០២១» គឺជានិក្ខេបបទបញ្ចប់ថ្នាក់បណ្ឌិត ផ្នែករដ្ឋបាលសាធារណៈនេះ ជាដំណាក់កាលនៃការលើកកម្ពស់ស្ត្រីនៅក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទមានការរីកចំរើនល្អប្រសើរ និងមានសន្ទុះខ្លាំងក្លា។ ស្នាដៃនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានចែកចេញជាសេចក្តីផ្តើម ជំពូកទី១ ជំពូកទី២ ជំពូកទី៣ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានគឺជាការស្រាវជ្រាវទ្រឹស្តី ការរៀបចំសរសេរ ការវិភាគបែបវិទ្យាសាស្ត្រ និងស្របតាមគុណវុឌ្ឍិនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិក្ខេបបទបញ្ចប់ថ្នាក់បណ្ឌិតនេះ គឺផ្សារភ្ជាប់នឹងទ្រឹស្តីផង និងម្ខាងក្នុងនាមជាប្រតិបត្តិករផ្ទាល់ក្នុងការលើកកម្ពស់នូវតួនាទី ឋានៈ ឋានន្តរសក្តិ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីក្នុងការបញ្ជាបក្នុងគ្រប់រចនាសម្ព័នរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទដូចជា ជំនាញ កម្រិតវប្បធម៌ ចំណេះដឹង ការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព បច្ចេកទេសហ្វឹកហ្វឺន (កងអង្គរក្សនារី យោធិននារីឆ័ត្រយោង បាញ់កាំភ្លើងធនស្រាល ធ្ងន់ និងបាញ់ស៊ីប ជាដើម)។ ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងយោធិននារី ការផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលាទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាព និងគុណភាពយោធិនារីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ការស្វែងរកប្រភពធនធានហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការអនុវត្ត ការបង្កើនចំនួនការបញ្ជូនកងកម្លាំងជាស្ត្រីទៅចូលរួមបំពេញបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពនៅក្រោមឆ័ត្រអង្គការសហប្រជាជាតិ និងការជំរុញសកម្មភាពការងារនានាដូចជា អប់រំ កីឡា សុខមាភាព សេដ្ឋកិច្ចមុនពេលចូលនិវត្តន៍សម្រាប់ស្ត្រី គ្រួសារយោធិនពិការ ពលីមរណៈ និងយោធាចាស់ៗ។ល។ ស្របពេលដែលកងយោធពលខេមរភូមិន្ទបាននឹងកំពុងធ្វើការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅនៅតាមបណ្តាអង្គភាពទាំងអស់។ យោធិននារីបាននឹងកំពុងចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការកែទម្រង់ផ្ទៃក្នុង ពង្រឹង និងកសាងច្បាប់របស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ កែទម្រង់ប្រាក់បៀវត្សរបស់នាយទាហានរង និងពលទាហាន និងរៀបចំរបបសោធន៍និវត្តន៍នាយទាហានត្រៀមចូលនិវត្តន៍។

ការលើកកម្ពស់តួនាទីរបស់ស្ត្រី (យោធិននារី) ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ជាតួអង្គសំខាន់ក្នុងការការពារជាតិ មាតុភូមិ ថែរក្សាសុខសន្តិភាព សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងគ្រប់ការអភិវឌ្ឍ។ ក្នុងបរិយាកាសសម្រាប់ធ្វើការលើកកម្ពស់ស្ត្រីជាយោធិននៅកម្ពុជា ត្រូវការការចូលរួមគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ទំនាក់ទំនងអន្តរស្ថាប័នអង្គភាព ដៃគូសហការគាំទ្រ ប្រភពហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តការ ការកសាងយន្តការដឹកនាំក្នុងការលើកកម្ពស់ និងការអនុវត្តនូវច្បាប់ គោលនយោបាយ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា និងដាក់ចេញជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ត្រីឱ្យកាន់តែរីកចំរើន និងបន្តដំណើរទៅមុខក្នុងអាជីពជាកងទ័ពឱ្យទទួលបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត របស់សម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានផ្ដល់ការគាំទ្រ ផ្ដល់ឱកាស លើកទឹកចិត្ត និងលើកកម្ពស់កិច្ចគាំពារស្ត្រីដោយបញ្ជ្រាបគោលនយោបាយទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ រហូតជំរុញឱ្យមានក្រសួងកិច្ចការនារី ដែលជាសេនាធិការឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីស្ត្រី ក្នុងការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងវិស័យឯកជននានា ក្នុងការលើកកម្ពស់តួនាទី ភារកិច្ច និងការពារផលប្រយោជន៍របស់ស្ត្រី។ ម៉្យាងទៀត ផ្អែកលើច្បាប់ជាតិ អន្តរជាតិជាច្រើន ទាក់ទងទៅនឹងការពារស្ត្រីដូចជា អនុសញ្ញាស្ដីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនារីភេទហៅកាត់ថាស៊ី.ដ.(CEDAW) និងសេចក្ដីសម្រេចទីក្រុងប៉េកាំងឆ្នាំ១៩៩៣។ ការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយនានាក្នុងការលើកកម្ពស់តួនាទី ឋានៈ និងសេចក្ដីការសម្រេចចិត្តក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដំណាក់កាលទី៣ និងទី៤ «ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពនៅកម្ពុជា» រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា *«បានចាត់ទុកស្ត្រី ជាឆ្អឹងខ្នងនៃសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមជាតិ»* ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនារីរតនៈទី៤ និងទី៥ របស់ក្រសួងកិច្ចការនារី គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៥ (SDG៥) ត្រូវបានបង្កើតដើម្បី *"សម្រេចសមភាពយេនឌ័រ និងផ្ដល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី និងកុមារីទាំងអស់"*។

នាងខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុះមាំថា លទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតនេះ គឺជាការវិភាគដោយឆ្លុះបញ្ចាំងលើសារៈប្រយោជន៍ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែងទៅលើប្រធានបទ **«ការលើកកម្ពស់ស្ត្រីក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនៅកម្ពុជា ពីឆ្នាំ២០១៦ ដល់ឆ្នាំ២០២១»** នឹងរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើ ជំនាញអាជីពជាកងទ័ព បច្ចេកទេស និងកសាងសមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីដែលជាតួអង្គមិនអាចកាត់ចេញពីបុរសបាននៅក្នុងដំណាក់កាល នៃបរិបទនៃចរន្តសកលភាវូបនីយកម្មក៏ដូចប្រទេសជឿនលឿនទូទាំងសកលលោក គឺកងទ័ពរបស់ជាតិ និងប្រជាជន។ យោធិនជានារីគឺអាចបំពេញលក្ខខណ្ឌបម្រើក្នុងវិស័យការពារជាតិបានដូចបុរសដែរ។

ABSTRACT

"**Empowering Women in the Royal Cambodian Armed Forces**" from 2016 to 2021, this doctoral dissertation on public administration is the stage of empowering women (female soldiers) in Royal Cambodian Armed Forces which is in good progress. This research study is divided into five parts such as, Introduction, Chapter One, Chapter Two, Chapter Three and Conclusion, conducted in the theoretical research along with the scientific based and in accordance with the standard qualification of the Royal Academy of Cambodia.

This doctoral dissertation research is also linked to theories as well as the implementor in the promotion of women military's roles, status, ranks and other decision makings in order to integrate women military in all levels of the Royal Cambodian Armed Forces, such as capacity building, knowledge, skills and technical trainings (female bodyguard, female paratrooper, pistol, rifle and sniper shooting and so on). The dissemination of laws and other regulations related to female soldiers, providing trainings, workshops both local and international to strengthen capacity and quality as female soldiers in the Royal Cambodian Armed Forces, seeking financial resources for work implementation, increasing the deployment of female soldiers in peacekeeping missions under the UN umbrella also to encourage female soldiers to participate in others activities such as education, sports, and earning living before their retirement for female soldiers, families of disable or expired soldiers, female soldier athletes, female soldier instructors and so on. While the Royal Cambodian Armed Forces (RCAF) has been carrying out in-depth reforms at all units, female soldiers also participate in the internal reforms, strengthen and law-making for the Royal Cambodian Armed Forces, reform in the salary of soldiers, pension schemes, etc. Promoting the role of women (female soldiers) is taken into consideration as one of the key factors to protect the nation, maintain peace and stability, social order and the development in all fields. In the context of empowering

women (female soldiers) in Cambodia, it requires the participation of all stakeholders involved such as leaders at all levels, inter-ministries/institutions relations, partners support, financial resources for operations, establish leadership mechanisms for enhancement and implementing policies and relevant laws, strategies in real practice to further enhance the capacity of women and continue to move forward in a highly effective military service.

The Royal Government of Cambodia under the highest leadership of **Samdech Akka Moha Sena Padei Techo HUN SEN**, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia provides support and enhancement for women protection by integrating gender-related policies then to encourage the Ministry of Women's Affairs and Cambodian National Council for Women as the Royal Government's subordinates in coordinating with national institutions to enhance the roles, duties and protect the interests of women in all areas. Furthermore, many national and international laws related to the protection of women, such as convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) and the Beijing's Resolution in 1993. The establishment of policies to enhance the women's roles, duties and the government's decision of Rectangular Strategy Phase 3 and Phase 4 for "job growth, equity and efficiency in Cambodia" the Royal Government has considered that "Women are the backbone of the economy and society", Neary Ratanak Strategic Plan 4th and 5th of Ministry of Women's Affairs and the Fifth Sustainable Development Goals (SDGs) were established to "achieve gender equality and empower all women and girls".

I strongly believe that the outcomes of this doctoral dissertation research and analysis reflects the necessities to implement on the topic "**Empowering Women in the Royal Cambodian Armed Forces**" continues to contribute to the development of soft skill, technical skills, and capacity building for the women (female soldiers) which is an inseparable character from men in the contemporary context of globalization.